

NADÁCIA F. A. HAYEKA BRATISLAVA

VÝROČNÁ SPRÁVA

2022

O B S A H

1. NADÁCIA F. A. HAYEKA - PREDSTAVENIE

1.1 *Predstavenie nadácie*

1.2 *Aktivity nadácie*

2. PREHĽAD AKTIVÍT NADÁCIE V ROKU 2022

2.1 *Vzdelávacia činnosť*

2.1.1 Projekt "Abeceda liberalizmu - séria 7 edukačných videí"

2.1.2 Projekt so SOSŠP Zvolen "Inovatívne formy a perspektívy v podnikaní v najbližších rokoch"

2.2 *Analytická činnosť*

2.2.1 Svetové ročenky konkurencieschopnosti a digitálnej konkurencieschopnosti ekonomík 2022

2.2.2 Analytický report "Voice of civil society in the debate 'Conference on the future of Europe'"

2.2.3 Analýza verejných výdavkov a daňového a odvodového zaťaženia na Slovensku 2022

2.3 *Publikačná činnosť*

2.3.1 Medzinárodná sieť NGO "4liberty network"

3. FINANCOVANIE NADÁCIE V ROKU 2022

ZOZNAM PRÍLOH VÝROČNEJ SPRÁVY

1. NADÁCIA F. A. HAYEKA – PREDSTAVENIE

1.1 Predstavenie Nadácie F. A. Hayeka Bratislava

Motto:

"Potrebujeme odvážnych mysliteľov, ktorí nepodľahnú moci a vplyvu lákavého pochlebovania a sú pripravení bojovať o ideály napriek tomu, že vyhliadka na skorý úspech je ešte veľmi malá."

Friedrich August von Hayek

Nadácia F. A. Hayeka je nezávislá a apolitická nezisková organizácia, založená v roku 1991 v Bratislave skupinou liberálne orientovaných slovenských ekonómov.

▪ Poslanie

Cieľom nadácie pri jej vzniku bolo najmä založiť novú, v tom čase ešte neexistujúcu, tradíciu liberálneho myslenia v SR. Poslaním nadácie je ponúkať praktické reformné návrhy trhových riešení ekonomických a sociálnych problémov, šíriť a propagovať myšlienky klasického liberalizmu v SR, byť platformou pre výmenu názorov odborníkov i širšej verejnosti, a rozvíjať základné ekonomické myšlienky a hodnoty v SR.

• Hodnoty

Základnými liberálnymi myšlienkami, ktoré sa Nadácia F. A. Hayeka snaží presadzovať, sú najmä slobodná voľba jednotlivca a jeho osobná zodpovednosť, trhovú ekonomiku, minimalizácia štátnych zásahov, znižovanie daní, vláda práva, neporušiteľnosť zmluvných záväzkov, dohôd a sľubov a nespochybniteľnosť práva každého jednotlivca na jeho vlastný život, slobodu a majetok.

V roku 2004 získala za svoju činnosť Nadácia F. A. Hayeka v Spojených štátoch amerických prestížnu **Templetonovu cenu za šírenie myšlienok slobody** (Templeton Freedom Award for Institute Excellence in Promoting Liberty).

Nadácia intenzívne spolupracovala a spolupracuje na viacerých reformách v oblasti školstva, dôchodkového zabezpečenia, riadenia verejných financií, daňového a odvodového zaťaženia atď. Počas svojej existencie si nadácia vybudovala aj veľmi dobré zahraničné vzťahy a dnes spolupracuje s mnohými významnými inštitúciami zo zahraničia napr. Cato Institute (USA), Fraser Institute (Kanada), Atlas Research Foundation (USA), Heritage Foundation (USA) a iné.

POVEDALI O NADÁCII F. A. HAYEKA:

Steve Forbes

Mediálny magnát a kandidát na prezidenta USA

„Nedávno som Slovensko navštívil na pozvanie *Nadácie F. A. Hayeka*. Nadácia bola založená v roku 1991 s cieľom presadzovať myšlienky a princípy trhovej ekonomiky v krajine, kde tradícia takéhoto

myslenia predtým neexistovala.

Slovensko sa dnes postupne stáva majákom demokratického kapitalizmu vo veľkej miere aj vďaka práci Nadácie. Táto organizácia napríklad dlhé roky presadzovala ideu rovnej dane, ktorá by sa mala od januára 2004 skutočne realizovať. Všetci z nás, vrátane investorov, ktorí majú dostatok rozumu, by mali byť vďační za to, že také občianske inštitúcie ako je *Nadácia F. A. Hayeka* sa zakoreňujú v bývalých socialistických krajinách. Ony sú totiž skutočnou hnacou silou západných reforiem a myšlienok.“

Milton Friedman

Nositeľ Nobelovej ceny za ekonómiu

„Osobne silne podporujem prístup *Nadácie F. A. Hayeka*, založený na slobode jednotlivca ako kľúčovej spoločenskej hodnote. Oblasťami, v ktorých sú reformy posilňujúce osobnú zodpovednosť dôležité, sú dôchodkový systém a vzdelávanie.

Ideálnym dôchodkovým systémom je, ak je každý jednotlivec zodpovedným za akumuláciu vlastných dôchodkových úspor. Spoločnosť môže poskytovať jednu všeobecnú záchrannú sociálnu sieť. Vo vzdelávaní by cieľom mal byť živý, aktívny, inovatívny systém, v ktorom si rodičia môžu slobodne vybrať školu pre svoje deti. Jedným zo spôsobov ako tento cieľ dosiahnuť, je kupónový plán, pri ktorom štát dá každému študentovi poukaz v určenej hodnote, ktorý študent použije pri zaplatení vzdelania vo vybranej škole.“

1.2 Aktivity Nadácie F. A. Hayeka Bratislava

Vzdelávanie

Vzdelávacie aktivity nadácie pozostávajú predovšetkým so vzdelávacích programov, akými sú [Letné školy ekonómie](#) (ktorých sa uskutočnilo už 23 veľmi úspešných ročníkov) a [Liberálne víkendy](#), určené pre študentov stredných škôl, stredoškolských učiteľov ekonomických predmetov, vysokoškolských študentov, doktorandov, analytikov a novinárov. Ďalšou formou vzdelávacích aktivít nadácie je príprava a šírenie náučných dokumentárnych filmov a edukačných videí s cieľom oboznámiť nielen odbornú, ale aj širšiu laickú verejnosť s myšlienkami klasického liberalizmu a s dielom a filozofickým odkazom F. A. Hayeka.

Analýzy, štúdie

Nadácia F. A. Hayeka pravidelne publikuje analýzy, štúdie, stanoviská alebo je partnerom medzinárodných výskumných projektov, medzi ktorými majú dôležité miesto napr. [Svetová ročenka konkurencieschopnosti ekonomiky](#) a [Analýza verejných výdavkov a daňového a odvodového zaťaženia v SR](#), ktorú nadácia pripravuje kontinuálne už od roku 1999. V roku 2010 pribudol do portfólia zverejňovaných indexov [Index vlastníckych práv](#), v roku 2018 [Index digitálnej konkurencieschopnosti](#) a tzv. [Smart Cities Index](#). Ďalšie oblasti záujmu pokrývajú agendu dôchodkového zabezpečenia, daňovej a odvodovej politiky, riadenia verejných financií, regulačného a administratívneho zaťaženia podnikania, lepšej regulácie, reformy vzdelávania a pod.

Odborné konferencie, semináre

Nadácia F. A. Hayeka sa venovala príprave odborne zameraných konferencií, seminárov a workshopov v rôznych oblastiach – daňová a odvodová politika, regulačné a administratívne zaťaženie podnikania, budúcnosť peňazí, v minulosti ekonomické vzdelávanie, privatizácia, liberalizácia energetického sektora, dôchodková reforma a pod. Najväčším úspechom bolo právo organizovať stretnutie [Mont Pélerinovej spoločnosti](#), združujúcej viac ako 500 významných liberálov z celého sveta, pričom do programu stretnutia sa zapojili traja nositelia Nobelovej ceny za ekonómiu - [Gary Becker](#), [Milton Friedman](#) a [James Buchanan](#). V posledných rokoch zamerala nadácia svoje aktivity v tejto oblasti viac do modernejších foriem online seminárov a streamovaných konferencií.

Projekty

Nadácia F. A. Hayeka priamo realizuje alebo sa spolupodieľa ako partner na príprave a implementácii rôznych projektov v oblasti výchovy, vzdelávania, efektívnej verejnej správy, merania regulačného zaťaženia a pod., prípadne sa experti nadácie zapájajú ako externí experti, konzultanti, odborní garanti do realizácie takýchto projektov.

Publikácie

Experti Nadácie F. A. Hayeka pravidelne publikujú v slovenských médiách. Publikačná činnosť zahŕňa vydávanie vlastných diel i prekladov známych autorov klasického liberalizmu, vydávanie odborných analýz, štúdií, materiálov ekonomického vzdelávania – učebníc, manuálov a informačných materiálov, pravidelné publikovanie článkov v tlačенých aj elektronických médiách. Experti nadácie pravidelne prispievajú svojimi článkami a postrehmi v anglickom jazyku na medzinárodný portál [4liberty.eu](#) a do polročne publikovanej [4liberty review](#).

2. Prehľad aktivít nadácie v roku 2022

2.1 Vzdelávacia činnosť

Nadácia F. A. Hayeka podporuje rozvoj všeobecného ekonomického vzdelania formou organizácie vzdelávacích programov, zameraných hlavne na vzdelávanie talentovaných a ambiciózných študentov a mladých ľudí, ktorí v budúcnosti budú tvoriť elitu spoločnosti a vplývať na jej smerovanie.

Prostredníctvom rôznych projektov sa snažia experti nadácie vstupovať priamo do tvorby návrhov učebných osnov, podieľajú sa na vypracovaní interaktívnych učebníc pre študentov stredných škôl, metodických príručiek a manuálov pre stredoškolských pedagógov v oblasti ekonomického a podnikateľského vzdelávania.

Vzdelávacie aktivity nadácie smerujú aj k zvyšovaniu povedomia laickej aj odbornej verejnosti o myšlienkach klasického liberalizmu a o odkaze a diele F. A. Hayeka.

2.1.1 Projekt „Abeceda liberalizmu – séria 7 edukačných videí – ukončenie série“

Hlavným cieľom projektu bolo šíriť myšlienky klasického liberalizmu a predstaviť a propagovať ich aj širšej verejnosti, čo je zároveň aj jedným z hlavných poslání nadácie. Projekt je pokračovaním totožných projektov z predošlých dvoch rokov, nadväzujúcich na publikáciu **Abeceda liberalizmu**. Publikácia veľmi jednoduchou a stručnou formou popisovala 21 najdôležitejších tém a spoločenských problémov v kontexte riešení, ktoré ponúka klasický liberalizmus. V rámci projektu roka 2020 a 2021 bolo vytipovaných **6 a 8 najzaujímavejších a najaktuálnejších tém súčasnosti** a tieto boli spracované do podoby krátkych animovaných ilustračných videí v slovenskom aj anglickom jazyku. V roku 2022 sme sériu ukončili spracovaním posledných **7 zaujímavých tém do podoby edukačných videí**. Videá majú za cieľ jednoduchou a hravou formou vzdelávať predovšetkým mladých ľudí a laickú verejnosť.

Témy posledných 7 videí 2022 boli nasledovné:

15. Intervencionizmus a protekcionizmus
16. Problém sociálneho štátu
17. Problém poľnohospodárskych dotácií
18. Prečo sa ako peniaze používalo zlato a nie voda? Mohol by byť peniazmi Bitcoin?
19. Je klasický liberalizmus protináboženský?
20. Problémy štátnych systémov zdravotnej starostlivosti
21. Základné funkcie minimálneho štátu a Laissez-faire kapitalizmu

Všetky videá majú **trvanie približne 3:30 minút** a na rozdiel od predošlých 2 sérií sú vzájomne prepojené osobou mladej **moderátorky Evy** (kamarátky moderátora Adama z predošlých sérií), klasickej liberálky, ktorá v jednotlivých videách prostredníctvom svojho svetonázoru predostiera riešenia mnohých súčasných problémov. Videá sú stručné a výstižné a zábavnou formou prezentujú a vysvetľujú trhovo orientované riešenia jednotlivých okruhov problémov. Úmyselne bola zvolená moderná forma krátkych jednoduchých animovaných videí na zatriktívnenie obsahu pre mladých ľudí, študentov aj širšiu laickú verejnosť - vlastne pre všetkých, ktorí nechcú študovať myšlienky klasického liberalizmu veľmi podrobne a do veľkej hĺbky, ale zároveň ich dané témy zaujímajú.

Všetky edukačné videá boli natočené a nadabované v slovenskom a následne aj anglickom jazyku, aby boli dostupné aj širšiemu okruhu anglicky hovoriaceho publika a aby sa zväčšili možnosti ich šírenia.

Nadácia propagovala anglické aj slovenské videá prostredníctvom sociálnych sietí (na vlastnom YouTube kanáli), a na svojej webovej aj facebookovej stránke. Link na YouTube kanál nadácie: https://www.youtube.com/@f.a.hayek.foundation/videos?view=0&sort=dd&shelf_id=0

Projekt bol realizovaný vďaka finančnej podpore partnerskej nadácie **Friedrich Naumann Stiftung für die Freiheit**.

2.1.2. Projekt „Inovatívne formy a perspektívy v podnikaní v najbližších rokoch“

Počas roka 2022 sa nadácia ako partnerská organizácia opätovne zapojila do programu Podpora organizačného zabezpečenia vzdelávania pedagogických zamestnancov v oblasti finančnej gramotnosti a výchovy k podnikaniu na rok 2022 prostredníctvom implementácie projektu „Inovatívne formy a perspektívy v podnikaní v najbližších rokoch“. Hlavným realizátorom projektu je **Súkromná stredná odborná škola podnikania Zvolen** a hlavnou témou projektu je výchova a vzdelávanie k podnikaniu. Vzdelávanie pedagogických zamestnancov v oblasti finančnej gramotnosti a výchovy k podnikaniu je v súlade s Národným štandardom finančnej gramotnosti verzia 1.2, ktorý schválilo Ministerstvo školstva SR s účinnosťou od 1. septembra 2017.

Cieľom projektu bolo podporiť a doplniť učiteľom kompetencie vzdelávania žiakov školy netradičnými metódami a podporiť u nich záujem o podnikanie. Veľmi dôležitou úlohou každej školy je nasmerovať svojich žiakov na budúce povolanie smerom k najlepšiemu uplatneniu a úspešnosti v práci.

Ambíciou projektu bolo naučiť žiakov, ako funguje inovatívne podnikanie, aké sú jeho formy, aké možnosti poskytuje, aké má výhody a nevýhody, podporiť v nich spoločenskú zodpovednosť, využiť všetky ich zručnosti a ovplyvňovať ich rozhodujúce činnosti, a v neposlednom rade naučiť ich zavádzať do podnikania čo najefektívnejšie inovatívne postupy.

Samotný projekt bol zložený z 2 častí:

1. časť – teoretická, pozostáva z tvorby učebných textov, prezentácií, edukačných hier, kvízov, príkladov a workshopov
2. časť – praktická, spočívala vo vytvorení návyku učiteľov zúčastnených na projekte osvojiť si všetky študijné a didaktické materiály a správne ich podávať žiakom. Táto etapa bola realizovaná formou prednášok, seminárov a workshopov s využitím prezentácií, edukačných hier, kvízov a cvičných príkladov pre učiteľov SSOŠP

Výsledky projektu sú využívané vo vzdelávacom procese SSOŠ podnikania vo Zvolene, sú tiež šírené prostredníctvom webovej stránky školy, sociálnych sietí (Instagram, Facebook). Výstupy projektu použiteľné vo vyučovacom procese sú prezentácie vytvorené žiakmi, učebné texty, kvízy, edukačné hry a workshopy.

2.2 Analytická činnosť

Výskumná a analytická činnosť Nadácie F. A. Hayeka sa orientuje na analýzy hospodárskej politiky, najmä na oblasť verejných výdavkov, stanovenie dňa daňovej slobody, analýzy ekonomických reforiem (napr. reformy penzijného systému, daňového a odvodového zaťaženia), vzdelávacieho systému a pod. V posledných rokoch je to predovšetkým agenda tzv. Lepšej regulácie, sledovanie a meranie administratívneho a regulačného zaťaženia podnikania v SR, príprava analytických materiálov a štúdií na aktuálne témy a mnohé iné.

INOVATÍVNE TRENDY V PODNIKANI

Nadácia je tiež pravidelne partnerom medzinárodných projektov, ktorých cieľom je vypracovanie najrôznejších indexov, porovnávacích rebríčkov a hodnotení ekonomickej slobody, konkurencieschopnosti ekonomík, kvality podnikateľského prostredia a pod.

2.2.1 Svetová ročenka konkurencieschopnosti ekonomík a digitálnej konkurencieschopnosti 2022

Renomovaný švajčiarsky **Inštitút pre rozvoj manažmentu** (Institute for Management Development) v spolupráci s bratislavskou **Nadáciou F. A. Hayeka** a 55 ďalšími organizáciami z celého sveta zverejnil aj v roku 2022 Svetovú ročenku konkurencieschopnosti ekonomík - **World Competitiveness Yearbook (WCY)**. Výsledky boli prezentované formou zverejnenia a distribúcie tlačovej správy.

Rebríček porovnával konkurenčnú schopnosť **63 krajín sveta**, vrátane Slovenska. Očakávaný počet hodnotených krajín bol 65, avšak do rebríčka neboli zahrnuté Rusko a Ukrajina z dôvodu obmedzenej spoľahlivosti zozbieraných údajov. Index vyjadruje kvalitu podnikateľského prostredia, pričom za kvalitné sa považuje také, ktoré najviac napomáha podnikom presadiť sa doma i v zahraničí.

Na prvej priečke sa v roku 2022 umiestnilo Dánsko, druhé bolo Švajčiarsko, tretí Singapur, štvrté Švédsko a piaty Hongkong. **Európa preukázala svoju silu ako blok**. Najvýkonnejšie ekonomiky sa vyznačujú vyšším stupňom investícií do inovácií, diverzifikovanými hospodárskymi činnosťami a podporou zo strany verejnej politiky. Silné stránky v uvedených oblastiach pred pandémiou umožnili týmto ekonomikám efektívnejšie riešiť ekonomické dôsledky Corona krízy. Rozšírenie vakcín viedlo k hospodárskemu oživeniu takmer na celom svete – všetky krajiny okrem Venezuely zaznamenali kladný hospodársky rast.

Najväčší nárast a posun z 59. až na 46. miesto zaznamenalo Chorvátsko, ktoré si polepšilo vo všetkých oblastiach. Najväčší pokles naopak vykazuje Nový Zéland, ktorý sa v rebríčku prepadol z 20. až na 31. miesto. Z regionálneho hľadiska tento rok rástli Západná Ázia a Afrika, východná Európa a južná Amerika, zatiaľ čo ostatné subregióny relatívne stagnovali alebo klesali.

Z pohľadu úrovne jednotlivých skúmaných faktorov sú v oblasti efektívnosti verejnej správy, efektívnosti podnikania a rovnako aj v oblasti infraštruktúry lídrami východná Ázia a západná Európa. V hospodárskej výkonnosti je na vrchole Severná Amerika, čo môže byť dôkazom rýchlejšej hospodárskej obnovy po Corona kríze v severoamerických ekonomikách na rozdiel od ostatných regiónov sveta.

Slovenská republika sa tento rok umiestnila **na 49. mieste**, v medziročnom porovnaní si polepšila o **1 miesto**. Slovensko sa najviac zhoršilo v oblasti medzinárodného obchodu, v čom zohrala dominantnú úlohu ruská invázia na Ukrajinu a v náladách spoločnosti smerom k podnikateľom a otvorenej ekonomike. Naopak zlepšenia nastali v oblasti medzinárodných investícií, produktivity pracovnej sily, trhu práce a manažérskeho prístupu.

V porovnaní s najbližšími susedmi Slovensko zaostáva v kvalite podnikateľského prostredia za Českou republikou (26.), ktorá je zároveň najúspešnejšou krajinou regiónu V4 a ktorá si v tomto roku zlepšila umiestnenie až o osem pozícií. Slovensko sa taktiež umiestnilo za Maďarskom, ktoré si oproti roku 2021 polepšilo o tri miesta a je na 39. priečke. Slovensko je lepšie hodnotené ako Poľsko, ktoré zastáva 50. priečku, a medziročne sa prepadlo o tri priečky. Treba pripomenúť, že Slovensko patrilo v rokoch 2007 – 2009 medzi vysoko konkurenčné krajiny (30. miesto), čo sa nám za ostatné roky nepodarilo udržať.

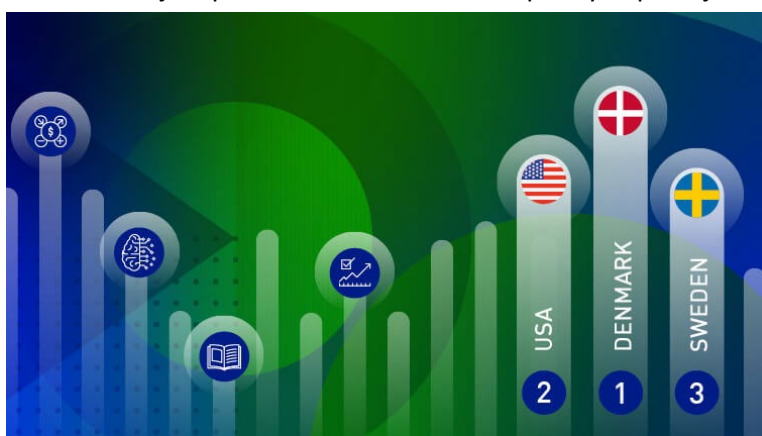
Index konkurencieschopnosti ekonomík, publikovaný už od roku 1989, porovnáva a hodnotí **255 rozličných kritérií**, ktoré sú združené v štyroch základných oblastiach - ekonomický rozvoj, efektivita vlády, efektivita podnikov a infraštruktúra. Dve tretiny (163) dát predstavujú „tvrdé“, objektívne údaje, ako napríklad štatistiky o každej krajine, a sú pre potreby indexu získané zo správ medzinárodných organizácií. Subjektívne hodnotenia zvyšných faktorov v indexe (92) boli získané na základe prieskumu u viac než 6200 top manažérov zo všetkých krajín.

V roku 2018 začal švajčiarsky Inštitút pre rozvoj manažmentu (Institute for Management Development) v spolupráci s bratislavskou Nadáciou F. A. Hayeka so zozbieraných dát hodnotiť a zostavovať aj tzv. **Svetovú ročenku digitálnej konkurencieschopnosti ekonomík** (World Digital Competitiveness Ranking). V rámci tohto indexu porovnáva **digitálnu konkurencieschopnosť 63 krajín** sveta, vrátane Slovenskej republiky. Index vyjadruje kapacitu a pripravenosť krajín adoptovať a naplno využiť potenciál digitálnych technológií.

Pri hodnotení digitálnej ekonomiky WDCR skúma tri faktory:

- Znalosti - schopnosť porozumieť a naučiť sa nové technológie
- Technológia - kompetencia rozvíjať nové digitálne inovácie
- Pripravenosť na budúcnosť - pripravenosť na ďalší vývoj

V rebríčku 2022 najlepšie obstálo Dánsko, z veľkej časti zásluhou jeho vynikajúcich výsledkov v komponente Pripravenosti na budúcnosť. V rámci agility podnikania a rovnako aj v IT integrácii dosiahla krajina prvé miesto. V oblasti adaptívnych postojov a rozvoja digitálnych talentov sa krajina rovnako drží na popredných miestach.

Na druhom mieste sa umiestnilo USA, ktoré bolo posledné štyri roky prvé. USA zaznamenalo pokles vo všetkých oblastiach, pričom najväčší bol v rámci technologického faktoru. Na 3. mieste sa umiestnilo Švédsko, z piatej priečky sa o jedno miesto posunul Singapur, Švajčiarsko zaujalo 5. priečku a Holandsko je 6. Z 11. miesta si

Fínsko polepšilo na 7. miesto, Kórejská republika sa vrátila do prvej desiatky na ôsmu pozíciu. Zaujímavý je pokles Hongkongu z 2. až na 9. miesto a 10. priečka patrí Kanade, ktorá sa prvýkrát od roku 2018 dostala do top desiatky.

Z regionálneho hľadiska vykazujú najlepšie výsledky v oblasti kybernetickej bezpečnosti Východná Ázia, Severná Amerika, Západná Ázia a Afrika. Naopak, najnižšiu úroveň vykazujú Stredná Ázia a Južná Amerika. Medzi týmito krajinami existujú významné rozdiely medzi rozsahom nástrojov e-governmentu a kapacitami kybernetickej bezpečnosti ich vlád.

Slovenská republika sa v roku 2022 umiestnila na **47. mieste**, v medziročnom porovnaní sa jej postavenie nezmenilo. V porovnaní s najbližšími susedmi je za Českou republikou (33.), ktorá rovnako ako minulý rok dosiahla prvenstvo v rámci regiónu V4. Za Maďarskom (42. priečka) sme zaostali o 5 miest, Poľsko na 46. mieste sa zhoršilo o 5 miest. Z hľadiska troch komponentov sa Slovensku darí podobne u všetkých troch (Znalosti, Technológia a Pripravenosť na budúcnosť), avšak najlepšie hodnotenie dosiahlo v komponente Znalosti. Z jednotlivých ukazovateľov je na tom Slovensko najlepšie najmä v oblasti vedeckej koncentrácie alebo v oblasti IT integrácie. Najhoršie výsledky možno vidieť v subfaktore regulačného rámca či kapitálu.

Dôvodom na vytvorenie rebríčka je miera rozvoja digitálnych technológií, ktoré sa stávajú kľúčovou hnacou silou ekonomickej transformácie a zvyšovania efektivity podnikateľského sektora, verejnej správy, ako aj celej spoločnosti. V dnešnej dobe technológie priamo ovplyvňujú ako výkonná je ekonomika a jej podnikateľské prostredie a ako sú pripravené čeliť výzvam budúcnosti a konkurencie z tretích krajín. Viacero svetových ekonomík a ich vlád už naplno investuje do digitálnej ekonomiky s cieľom zvýšiť produktivitu, pridanú hodnotu výroby a celkovú prosperitu krajiny.

Výsledky boli prezentované formou **zverejnenia a distribúcie tlačovej správy** dňa 28. septembra 2022.

2.2.2 Analytický report v anglickom jazyku „Voice of Civil Society“

Nadácia participovala v roku 2022 na realizácii projektu riadeného poľským think-tankom **Sobieski Institute** a podporenom z medzinárodného Vyšehradského fondu.

Cieľom vzájomnej spolupráce bola diskusia o budúcnosti Európy, príprava analytického reportu, reflektujúceho názory expertov krajín V4 a prezentácia reportu na záverečnej online konferencii novinárom a zástupcom odbornej aj laickej konferencii. Príprave reportu predchádzali vzájomné online konzultácie, ktoré poskytli expertom platformu na výmenu názorov a vzájomné diskusie na relevantné témy, indikované hlavným realizátorom projektu a dôležité z hľadiska obsahu projektu.

Úlohou zástupcov nadácie bolo zúčastňovať sa online konzultácií, diskutovať návrhy a témy ostatných expertov, prezentovať vlastné stanoviská k témam diskusií a zúčastniť sa záverečnej online konferencie.

Najdôležitejším výstupom projektu bol analytický report pod názvom „**Voice of Civil Society**“ v anglickom jazyku o rozsahu 65 strán, ktorý reprezentuje hlas občanov krajín Vyšehradskej štvorky a ich potreby.

Pripravený report je dokumentom strategického a geopolitického významu - môžu ho využiť politici z krajín V4 pri formulovaní postojov EÚ k politickému systému EÚ, energetickej politike a digitalizácii, a tiež môže byť zdrojom informácií pre občanov o výzvach, ktorým čelí európska integrácia.

Skupina expertov krajín V4 predstavila odporúčania v oblastiach dôležitých pre budúcnosť Európskej únie. Podľa odborníkov by inštitucionálna budúcnosť Európskej únie nemala smerovať k ďalšej centralizácii. Silná Európska únia je taká, v ktorej občania ako západnej, strednej tak aj východnej časti Európy majú silný pocit spolupatričnosti k únii. Odborníci sú za subsidiárnu integráciu, v ktorej inštitúcie EÚ podporujú slabšie štáty a národné demokratické spoločenstvá pri riešení ich problémov. Integrácia by mala byť tiež flexibilnejšia, prispôsobená potrebám obyvateľov krajín a tempu ich hospodárskeho rozvoja. Sú to práve občania jednotlivých krajín, ktorí by v súlade s demokratickými princípmi mali rozhodovať o tempe ďalšej integrácie. Inštitúcie EÚ by sa mali sústrediť na integráciu krajín a posilňovanie spolupráce, nie na vnucovanie zjednotenia – najmä vo veciach ideí a hodnôt, ktoré môžu byť regulované miestnymi demokratickými komunitami v súlade s kultúrnymi a ústavnými tradíciami krajín.

Hlavným cieľom projektov financovaných z Vyšehradského fondu je posilnenie spolupráce medzi občanmi krajín V4, k čomu prispel aj tento projekt. Subjekty, ktoré predtým nemali možnosť vzájomne spolupracovať, dostali príležitosť zúčastniť sa spoločného projektu a spoločných konzultácií o strategických politikách Európskej únie, čo malo pozitívny vplyv na výmenu intelektuálnych myšlienok a budovanie spoločného hlasu regiónu v medzinárodnej diskusii. Zdôraznenie podpory/oddanosti silných intelektuálnych centier krajín V4 európskym záležitostiam posilnilo ich postavenie na medzinárodnom poli a návrhy predložených riešení sa môžu stať východiskom pre diskusiu o budúcnosti Európy.

2.2.3 Analýza verejných výdavkov a daňového a príspevkového zaťaženia v SR so stanovením Dňa daňovej slobody 2022

Už od roku 1999 vyhlasujú každoročne **Nadácia F. A. Hayeka** v spolupráci so **Združením daňových poplatníkov Slovenska** tzv. **Deň daňovej slobody**. Deň daňovej slobody je jednoduchým, zrozumiteľným a ľahko pochopiteľným spôsobom, ako všetkým slovenským občanom – daňovým poplatníkom – priblížiť hospodárenie vlády. Zároveň im poskytuje informáciu o tom, aká je skutočná

výška ich celkového daňového a odvodového zaťaženia. **Deň daňovej slobody** je obrazne povedané dňom, do ktorého priemerný občan odovzdá celý svoj zárobok štátu na daniach a ďalších povinných platbách, zatiaľ čo od nasledujúceho dňa si celý svoj zárobok ponecháva.

Celková miera prerozdelenia vyjadrená prostredníctvom Dňa daňovej slobody predstavuje verejné bremeno, ktoré znáša celá ekonomika. Nie každý občan je však zaťažený rovnako, keďže výška daní aj odvodov sa líši podľa typu zárobkovej činnosti, výšky príjmu, rodinného stavu, počtu detí či objemu nakúpených tovarov a služieb. Preto okrem hlavného výpočtu Dňa daňovej slobody každý rok zverejňuje nadácia aj prepočet daňového a odvodového zaťaženia priemerného pracujúceho, čím je mienené zamestnanca s priemernou mzdou a priemernými výdavkami.

Nadácia pripravila Analýzu verejných výdavkov a daňového a príspevkového zaťaženia v SR so stanovením Dňa daňovej slobody aj v roku 2022.

2.3 Publikačná činnosť

Nadácia F. A. Hayeka sa zameriava na šírenie myšlienok a diela F. A. Hayeka a iných liberálnych mysliteľov. Vďaka nadácii sa dostal slovenskému čitateľovi do rúk historicky prvý slovenský preklad slávnej eseje F. A. Hayeka *“Intelektuáli a socializmus”*, v roku 2001 vydala vo vlastnej réžii slovenský preklad najznámejšej publikácie F. A. Hayeka *„Cesta do nevoľníctva“*, pričom momentálne je k dispozícii už tretie vydanie tohto diela, v roku 2019 realizovala nadácia v 800 ks náklade II. vydanie knihy Eamona Butlera: Hayek a jeho prínos k politickému a ekonomickému mysleniu dneška v slovenskom preklade. V knižnici Nadácie sa nachádza množstvo originálnych a preložených diel známych autorov a nadácia vydala aj viaceré vlastné publikácie.

Predstavitelia Nadácie F. A. Hayeka pravidelne publikujú množstvo odborných a popularizačných článkov, týkajúcich sa aktuálnych problémov slovenskej i medzinárodnej ekonomiky. Nadácia prezentuje svoj odborný potenciál prostredníctvom aktívnej spolupráce s významnými slovenskými mienkotvornými denníkmi a týždenníkmi, okrem toho pravidelne spolupracuje i s redaktormi hlavných spravodajských a publicistických relácií v celoštátnych i médiách, prevádzkuje vlastnú internetovú a facebookovú stránku.

2.3.1 Medzinárodná sieť „4liberty network“

Už niekoľko rokov je nadácia členom a aktívnou súčasťou medzinárodnej siete neziskových organizácií, združených pod názvom **„4liberty.eu network“**, ktorá vznikla a funguje s podporou nemeckej nadácie **Friedrich Naumann Stiftung für die Freiheit**. Sieť 4liberty.eu spája 15 inštitúcií, nezávislých think - tankov z krajín strednej a východnej Európy, ktorých spoločným cieľom je šíriť myšlienky liberalizmu a prispievať k ich propagácii, predovšetkým v tzv. postkomunistických krajinách ako Poľsko, Maďarsko, Slovensko, Česko, Slovinsko, Bulharsko, Estónsko Lotyšsko, Ukrajina a Gruzínsko. Spolu vyvíjajú maximálne úsilie, aby liberálny pohľad a perspektívu urobili dostupnejšiu nielen v Európe, ale i vo svete.

4liberty.eu realizuje spoločné cezhraničné aktivity, organizuje pravidelné stretnutia jednotlivých členských think-tankov, spravuje vlastnú webovú stránku v anglickom jazyku a prispieva aj finančnou podporou na aktivity svojich členov.

4liberty.eu portál je platformou expertov a intelektuálov z krajín východnej a strednej Európy s liberálnym povedomím pre zdieľanie ich myšlienok a názorov. Pravidelne tu publikujú články, komentáre, analýzy a postrehy odrážajúce aktuálne politické, ekonomické, sociálne a kultúrne dianie. Vďaka spolupráci autorov z rôznych krajín má portál ambíciu byť najširším a najobjektívnejším zdrojom informácií o regionálnych témach v liberálnom kontexte a poskytnúť platformu pre liberálnu diskusiu a vzájomnú výmenu myšlienok.

Medzinárodná sieť vydáva **od roku 2014 vlastnú revue** na pravidelnej báze (2 x ročne, vždy v apríli a októbri), pričom každá revue má svoje tematické zameranie a obsahuje cca 10 článkov, analýz, štúdií od jednotlivých členských organizácií. Experti a analytici nadácie sú pravidelnými prispievateľmi do revue.

V roku 2022 boli vydané zborníky na témy:

16. vydanie: Toward a Bright European Future – apríl 2022

17. vydanie: Green Development – An Opportunity for CEEE? – október 2022

3. Financovanie nadácie

Prehľad o daroch a príspevkoch poskytnutých nadácii v roku 2022

POSKYTOVATEĽ	AKCIA	SUMA V €
Prijatý príspevok od inej inštitúcie – Friedrich Naumann Stiftung	Projekt Abeceda liberalizmu – edukačné videá	2.560,00
Daňové asignácie, prijaté aj použité počas roka 2022	Aktivity nadácie – v zmysle nadačnej listiny	3.126,64
DARY A PRÍSPEVKY SPOLU		5.686,64

Prehľad príjmov (výnosov) podľa zdrojov a ich pôvodu v roku 2022

ZDROJ PRÍJMOV	SUMA V €
Vlastná činnosť - tržby za vlastné výrobky (publikácie) - nezdaňovaná	378,90
Vlastná činnosť nezdaňovaná – tržby z predaja služieb - nezdaňovaná	6.008,25
Vlastná činnosť zdaňovaná	0,00
Granty, finančné dary a príspevky	5.686,64
Úroky na účtoch, kurzové zisky, osobitné výnosy	12,85
Zmena stavu zásob - publikácií na sklade	- 337,31
VÝNOSY SPOLU	11.749,33

Príjmy (výnosy) - celkom: 11.749,33 €

Prehľad o fyzických a právnických osobách, ktorým nadácia poskytla v roku 2022 prostriedky na verejnoprospešný účel v zmysle nadačnej listiny

Zoznam fyzických a právnických osôb, ktorým nadácia poskytla prostriedky v rámci plnenia verejnoprospešného účelu nadácie, na ktorý bola založená tvorí prílohu č. 4 výročnej správy.

Prehľad výdavkov (nákladov) na správu nadácie v roku 2022 v členení podľa § 28 ods. 2 a 3 zákona č. 34/2002 o nadáciách

DRUH VÝDAVKOV NA SPRÁVU	SUMA v €
Odmena za výkon správcu	0,00
Propagácia verejnoprospešného účelu nadácie	0,00
Prevádzka – materiál, kanc. potreby	0,00
Prevádzka – nájomné a ostatné služby	1.594,02
Prevádzka - cestovné	0,00
Mzdové náklady	2.850,00
SP a ZP ku mzdám	993,82
Kolky, ostatné poplatky, kurzové straty	43,73
Ostatné finančné náklady	110,18
Daň z úrokov zrážková, daň z príjmu	0,00
NÁKLADY NA SPRÁVU SPOLU	5.591,75

Prehľad celkových výdavkov (nákladov) nadácie v roku 2022 v členení na výdavky podľa jednotlivých druhov činnosti nadácie (osobitne výška výdavkov na správu nadácie)

DRUH ČINNOSTI NADÁCIE	SUMA v €
1. Projekt „Abeceda liberalizmu – séria 7 edukačných videí“	3.580,00
2. Portál „samospravaonline.sk“, jeho prevádzka	215,98
3. Network 4liberty, príspevky do 4liberty review	1.390,26
4. Svetové ročenky konkurencieschopnosti a digitálnej konk. 2022	1.700,00
5. Project Sobieski Institute „The Voice of Civil Society“	500,00
6. Deň daňovej slobody	500,00
7. Príprava a spolupráca nórskeho projektu	485,29
8. Seminár „Liberálne hodnoty v lokálnych podmienkach“	1.080,00
9. Projekt so SOSŠP „Inovatívne formy a perspektívy v podnikaní“	1.273,99
Náklady na správu nadácie	5.591,75
NÁKLADY SPOLU	16.317,27

Výdavky (náklady) - celkom: 16.317,27 €

Prehľad o činnosti nadačných fondov spolu s prehľadom o prostriedkoch nadačných fondov v zmysle § 13 zákona č. 34/2002 o nadáciách

Nadácia F. A. Hayeka nemá vytvorený nadačný fond v zmysle § 13 zákona č. 34/2002 o nadáciách a o zmene Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov a nemá teda ani žiadne prostriedky nadačných fondov.

Ročná účtovná závierka

Od 1. 1. 2000 účtuje Nadácia v sústave podvojného účtovníctva - výkaz Účtovná závierka neziskovej účtovnej jednotky v sústave podvojného účtovníctva Úč NUJ. Účtovná závierka tvorí prílohu č. 1 výročnej správy.

Zmeny v nadačnej listine a v zložení orgánov nadácie

V hodnotenom období, t. j. v priebehu roka 2022 nedošlo k žiadnym zmenám v nadačnej listine a v zložení orgánov nadácie.

Prílohy výročnej správy

Zoznam príloh výročnej správy Nadácie F. A. Hayeka za rok 2022:

- Príloha č. 1: Ročná účtovná závierka neziskovej účtovnej jednotky v sústave podvojného účtovníctva Úč NÚJ - kópia závierky 2022
- Príloha č. 2: Zápisnica zo zasadnutia správnej rady zo dňa 10. 01. 2022 – kópia zápisnice – schválenie výdavkov na správu nadácie pre rok 2022
- Príloha č. 3: Zápisnica zo zasadnutia správnej rady zo dňa 30. 06. 2022 – kópia zápisnice – schválenie HV nadácie za rok 2021 a spôsobu zaúčtovania HV za 2021
- Príloha č. 4: Prehľad fyzických a právnických osôb, ktorým nadácia počas roka 2022 poskytla prostriedky na verejnoprospešný účel

Vypracovaná v Bratislave, dňa 30.05.2023

RNDr. Ivona Holzerová, správca nadácie